УДК 378.147:811.111’276.6

ВПРОВАДЖЕННЯ CLIL-ПІДХОДУ (CONTENT AND LANGUAGE INTEGRATED LEARNING) ДЛЯ ОДНОЧАСНОГО РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНИХ ТА МОВНИХ НАВИЧОК МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Златіна К.Л., викладач кафедри іноземної філології
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради

Сучасна парадигма підготовки фахівців вимагає переходу від ізольованого вивчення іноземної мови до її інтеграції як робочого інструменту у професійній діяльності. В умовах глобалізації та посилення міжнародної співпраці майбутній фахівець (інженер, економіст, правник) повинен володіти не лише глибокими знаннями зі своєї спеціальності (Hard Skills), але й здатністю застосовувати їх у міжнародному середовищі. Звідси випливає актуальність впровадження CLIL (предметно-мовного інтегрованого навчання), що забезпечує цей синергетичний зв'язок і слугує інструментом формування конкурентоспроможного фахівця.

CLIL є фундаментальною методологією, що інтегрує зміст і мову, але для забезпечення одночасного розвитку професійних та мовних навичок майбутніх фахівців необхідне використання низки сучасних, інтерактивних та практико-орієнтованих інструментів. Ці методи не просто посилюють знання іноземної мови, а перетворюють її на ефективний робочий інструмент.

CLIL-підхід базується на принципі подвійного фокусування (Dual Focus), де метою навчання є не лише зміст професійної дисципліни, а й мова, що використовується для його засвоєння. Методологічна основа CLIL також охоплює чотири ключові компоненти, відомі як 4C-модель: Зміст (Content), Комунікація (Communication), Пізнання (Cognition) та

Культура (Culture). Саме інтеграція цих складових гарантує не лише лінгвістичний прогрес, а й формування цілісної міжкультурної наукової компетентності. З одного боку, вивчення термінології та концепцій іноземною мовою (наприклад, англійською) забезпечує фахівцю доступ до автентичних світових джерел, стандартів та інновацій та підвищує його професійну кваліфікацію до міжнародного рівня. З іншого боку, іноземна мова функціонує як засіб пізнання, а не як кінцева мета. Це забезпечує природне засвоєння професійного дискурсу, який є більш релевантним для подальшої роботи, ніж загальномовні комунікативні навички, формуючи відповідну мовну компетентність.

Впровадження CLIL не обмежується змістом та мовою; воно активно сприяє розвитку ключових особистісних та гнучких навичок (Soft Skills), необхідних для кар'єрного зростання. Необхідність обробляти складну професійну інформацію іноземною мовою стимулює когнітивну гнучкість і критичне мислення, змушуючи студентів не просто перекладати, а аналізувати, оцінювати та синтезувати знання. Крім того, подолання мовного бар'єру в професійній сфері формує інформаційну автономію фахівця та навичку самонавчання (Lifelong Learning). Випускник, навчений CLIL-методом, здатний самостійно опрацьовувати іншомовні наукові публікації, підтримуючи професійну актуальність без допомоги перекладача. Обговорення професійного контенту в міжнародному контексті (Case Studies, автентичні приклади) додатково розширює розуміння студентами глобальних робочих процесів і формує міжкультурну компетентність та чутливість.

Однак ефективне впровадження CLIL вимагає системних змін і подолання низки методологічних викликів. Необхідна подвійна кваліфікація викладачів: як предметна, так і мовна, що вимагає розробки програм підвищення кваліфікації для викладачів немовних кафедр. Також потрібна розробка автентичних і адаптованих дидактичних матеріалів, що

забезпечують баланс між складністю змісту та мовним рівнем студентів. Нарешті, система оцінювання (Assessment) повинна об'єктивно вимірювати обидві складові: засвоєння професійного контенту та прогрес у володінні академічною мовою (Academic Language).

Отже, впровадження CLIL-підходу є стратегічною інвестицією в людський капітал. Він трансформує іноземну мову зі шкільної дисципліни на професійну перевагу. Фахівець, підготовлений за цією методикою, має високий рівень готовності до негайної інтеграції у міжнародні команди та проєкти, що забезпечує його стабільну конкурентоспроможність на сучасному ринку праці.

Література :

1. Гриньова В. М., Петуніна О. А. Компетентнісний підхід як методологічна основа професійної підготовки майбутніх фахівців. *Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди. Педагогіка*. 2017. Вип. 52. С. 13–24.

2. Смірнова О. А. CLIL-технології у вищій школі як засіб формування професійної компетентності. *Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.* 2018. № 1. С. 25–30.

3. Coyle D. CLIL: Content and Language Integrated Learning. *Cambridge : Cambridge University Press,* 2007. 182 p.

4. Marsh D. CLIL: Content and Language Integrated Learning. *Helsinki : University of Jyväskylä,* 2002. 23 p.